

КРИТЕРІЇ ОПТИМІЗАЦІЇ СТРУКТУРИ КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

Сітак І. Л., Третьяк Д.С.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

Дослідження проблем оптимізації структури капіталу та визначення шляхів їх вирішення є актуальним завданням стратегічного і фінансового менеджменту. При цьому, виявлення особливостей формування структури капіталу українських компаній необхідно для реалізації стратегій їх довгострокового розвитку. Адже структура капіталу має прямий вплив на фінансові результати підприємства та визначає багато аспектів його діяльності. Управління структурою капіталу полягає в створенні змішаної структури, що представляє собою таке оптимальне співвідношення власних і позикових коштів, при якому мінімізуються загальні капітальні витрати і максимізує ринкова вартість обраної компанії.

При визначенні оптимальної структури капіталу підприємства можна виділити наступні основні критерії:

- політика фінансування активів. Формування структури капіталу компанії з урахуванням зазначеного критерію ґрунтується на вивченні співвідношень між статтями активу і пасиву балансу і дозволяє визначити необхідну величину і частку тих чи інших джерел фінансування;

- вартість компанії. У світі існує безліч теорій, які розглядають взаємозв'язок вартості компанії і структури капіталу. В цьому випадку оптимальною структурою визнається та, при якій максимізується ринкова вартість компанії;

- вартість капіталу. Як відомо, позиковий капітал, як і власний, мають для підприємства свою вартість обслуговування, то тут під оптимальною структурою капіталу розуміється структура, яка мінімізує вартість капіталу.

- ризики. Підприємству за період свого існування доводиться нести і долати різні види ризиків. Це може бути ризик банкрутства, ризик часткового або повного неповернення позикових коштів, ризик обслуговування боргу (невиплати відсотків).

- рентабельність. За рахунок ефекту фінансового важеля використання позикових коштів може вести до збільшення рентабельності власного капіталу підприємства. Оптимальна структура капіталу в цьому випадку збільшує рентабельність компанії, таким чином, з'являється можливість придбати максимальний прибуток при поточному рівні власних коштів.

Оптимізація структури капіталу є невід'ємною частиною в системі управління фінансовою стійкістю сучасної компанії. Структура капіталу, механізм функціонування та його формування на підприємстві тісно пов'язані з його успішним розвитком і ефективною діяльністю. Для досягнення бажаних кінцевих результатів менеджерам і власникам необхідно пам'ятати, що в основі виникнення і подальшої діяльності компанії лежать обрані ними джерела інвестицій, їх склад і співвідношення в структурі капіталу.